

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
JEAN MISCHO

fremSAT den 24. januar 2002¹

1. A.M. Campogrande, der er tjenestemand i lønklasse A4 ved Kommissionen, påstår at have været udsat for seksuel chikane fra hendes direktør, A.

2. Efter flere uofficielle henvendelser indgav A.M. Campogrande den 27. juni 1997 en ansøgning til Kommissionen om bistand i henhold til artikel 24 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter »vedtægten«). Denne udgjorde samtidig en ansøgning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1. Appellanten ønskede hermed at opnå, at Kommissionen tilbød hende en erstatning for den ikke-økonomiske, økonomiske og karrieremæssige skade, hun var blevet forvoldt.

3. Kommissionen besvarede ikke denne ansøgning. A.M. Campogrande indgav derfor den 21. januar 1998 en klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, over den stiltiende afvisning af hendes ansøgning.

4. Kommissionen indledte en uge senere, den 28. januar 1998, en administrativ

undersøgelse vedrørende A. Under denne undersøgelse blev A.M. Campogrande, A, samt flere tjenestemænd, der kunne give oplysninger vedrørende den adfærd, som klageren foreholdt sin direktør, hørt.

5. A.M. Campogrande blev imidlertid ikke formelt underrettet om den følge, administrationen ville give hendes klage.

6. Appellanten anlagde derfor den 20. august 1998 sag ved Retten i Første Instans. Sagen blev registreret under T-136/98.

7. Appellanten blev senere den 29. oktober 1998 underrettet om resultatet af den administrative undersøgelse, hvis konklusion var, at der ikke havde foreligget nogen seksuel chikane.

8. A.M. Campogrande nedlagde ved Retten påstand om, at sagen blev fremmet til

¹ — Originalsprog: fransk.

realitetsbehandling, at den stiltiende afvisning af hendes klage af 21. januar 1998 blev annulleret, og at Kommissionen blev tilpligtet at erstatte hende den ikke-økonomiske skade, hun havde lidt på grund af den anfægtede afgørelse.

vidt, kunne i øvrigt bibringe sagsøgeren den opfattelse, at sagsøgeren havde været udsat for repressalier på grund af klagen.

9. Retten annullerede i sin dom, afsagt den 5. december 2000, Campogrande mod Kommissionen², Kommissionens stiltiende afvisning af appellants bistandsansøgning af 27. juni 1997, men frifandt i øvrigt Kommissionen. Kommissionens frifindelse begrundede Retten i den anfægtede doms præmis 66-72 således:

»66 Det bemærkes først, at erstatningspåstanden, for så vidt den vedrører erstatning for repressalier, som sagsøgeren har været udsat for efter indgivelsen af klagen, må afvises på grund af manglende forudgående administrativ procedure (Rettens dom af 15.7.1993, forenede sager T-17/90, T-28/91 og T-17/92, Camara Alloisio m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 841). Sagsøgeren har for første gang i stævningen angivet de repressalier, hun havde været udsat for fra sine overordnede side efter sin fratræden. Intet i klagens ordlyd, selv fortolket

67 Med hensyn til sagsøgerens påstand om, at Retten pålægger sagsøgte at genoprette hendes karriere, bemærkes, at sagsøgerens erstatningspåstand overskrider Fællesskabets retsinstansers kompetence, idet disse i henhold til fast praksis ikke kan rette pålæg til institutionerne (Rettens dom af 9.7.1998, forenede sager T-171/95 og sag T-191/95, AL m.fl. og Becker m.fl. mod Kommissionen, Sml.Pers. I-A, s. 257, og II, s. 803, præmis 37).

68 Med hensyn til sagsøgerens påstand om ikke-økonomisk skade på grund af den usikkerhed, som Kommissionen har bibragt hende, i strid med dens forpligtelser til at gennemføre en omhyggelig, hurtig og grundig undersøgelse af klager om seksuel chikane, med hensyn til følgen af hendes bistandsansøgning og resultaterne af den administrative undersøgelse bemærkes, at under sagens omstændigheder udgør annullationen af den anfægtede afgørelse i sig selv en rimelig genoprettelse herfor.

69 Endelig har sagsøgeren ikke godtgjort at have lidt ikke-økonomisk skade, fordi hun på grund af Kommissionens

2 — Sag T-136/98, Sml.Pers. I-A, s. 267, og II, s. 1225, herefter »den anfægtede dom«.

passivitet var blevet udsat for følgerne af den seksuelle chikane, hun havde påtalt i sin bistandsansøgning. Sagsøgeren burde i hvert fald med henblik herpå have fremført bevismidler, der gjorde det muligt at antage, at hun faktisk var blevet udsat for en sådan chikane.

- 70 Det må dog fastslås, at sagsøgeren ikke har fremført sådanne bevismidler. Den administrative undersøgelse påviste derimod, at der ikke var grundlag for de anklager, som indeholdtes i bistandsansøgningen. De faktiske omstændigheder inden episoden af 27. februar 1997, der i nævnte ansøgning blev beskrevet af A.M. Campogrande som 'bemærkninger vedrørende hendes person og gentagne malplacerede tilnærmelser, som intet har at gøre med et normalt arbejdsforhold', viste sig senere alene at være rent venskabelige ytringer eller rene tilfælde, som ikke en gang kan benævnes 'episode' (jf. bl.a. fremstillingen af disse forhold i referatet af høringerne den 13.5. og 10.6.1998, som A.M. Campogrande selv har udfærdiget, og som er bilagt undersøgelsesrapporten). Med hensyn til episoden af 27. februar 1997 (jf. ovenfor præmis 12) har ingen af deltagerne i mødet kunnet bekræfte den version af de faktiske omstændigheder, som var indeholdt i bistandsansøgningen.

- 71 Med hensyn til de faglige vanskeligheder, som er beskrevet i denne ansøg-

ning, fremgår det af en gennemgang af den personlige aktmappe, at sagsøgeren under hele sin karriere i Kommissionen altid har ment, at hendes kvalifikationer ikke blev tilstrækkeligt anerkendt (jf. sagsøgerens bemærkninger til bedømmelsesrapporterne for tidsrummet 1966/1967 og 1981/1983). Selv om sagsøgerens bedømmelsesrapporter for 1987/1989, 1989/1991, 1991/1993 og 1993/1995 indeholder særdeles rosende bemærkninger vedrørende hendes kvalifikationer, er det også korrekt, at de samme bedømmelsesrapporter indeholder bemærkninger om A.M. Campograndes utilstrækkelige samarbejdsevne, og at bedømmelsesrapporterne for tidsrummene fra 1966-1985 heller ikke er lige så rosende over for sagsøgeren.

- 72 Under disse omstændigheder kan erstatningspåstanden ikke tages til følge.«

10. Da A.M. Campogrande fandt disse konstateringer ubegrundet, har hun den 12. februar 2001 i henhold til artikel 49 i EF-statutten for Domstolen iværksat appel, registreret under C-62/01 P, af den anfægtede dom med henblik på dennes delvise ophævelse.

11. Hun nedlægger mere præcist påstand om, at Domstolen ophæver den anfægtede

dom, for så vidt Retten herved ikke tog hendes erstatningspåstand til følge, at det fastslås, at der foreligger seksuel chikane og en heraf følgende ikke-økonomisk skade for appellanten, dømmer Kommissionen til at betale erstatning og endelig tilpligter Kommissionen at betale sagens omkostninger.

12. Appellanten har til støtte herfor fremført fire anbringender: tilsidesættelse af begrundelsespligten på grund af indbyrdes modsigende præmisser, tilsidesættelse af fællesskabsretten og af retspraksis vedrørende nye anbringender, retsnægtelse vedrørende ansvar, og tilsidesættelse af hendes ret til forsvar.

13. Kommissionen, der er indstævnte, har nedlagt påstand om, at appellen afvises, eller i hvert fald forkastes, og subsidiært, såfremt Domstolen skulle ophæve den anfægtede dom, at sagen hjemvises til Retten, samt at appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger.

14. Jeg skal behandle de fire anbringender i den rækkefølge, som appellanten har fremført dem.

Første anbringende: tilsidesættelse af begrundelsespligten på grund af klart indbyrdes modsigende præmisser og en utilstrækkelig begrundelse

15. Appellanten har opdelt det første anbringende i fem dele, som hver omhandler et forskelligt klagepunkt fremført over for den af Retten anførte begrundelse og dens konklusioner. Alle disse dele vedrører dog tilsidesættelse af begrundelsespligten.

16. Indstævnte har anført, at denne fremstilling er vildledende, idet appellanten via en kritik af den anfægtede doms begrundelse, hvilken kritik kan knyttes til de anbringender, som i henhold til artikel 225 EF og artikel 51, stk. 1, i EF-statutten for Domstolen kan fremlægges under en appelsag, søger at opnå, at Domstolen udtaler sig om konstateringer og vurderinger af de faktiske omstændigheder, som ikke kan anfægtes under en appel.

17. Med andre ord kan den fremstilling, som appellanten har givet af sit anbringende, ikke skjule, at appellen klart må afvises, idet som Kommissionen har anført: »Enhver påstand under en appel og enhver anfægtelse af den vurdering af de faktiske omstændigheder, som blev foretaget, må afvises.«

18. Jeg kan kun være enig heri. Jeg mener imidlertid ikke, at det er muligt at afvise hele sagsøgeren anbringende. Det er klart, at appellants formål med at hævde, at den af Retten anførte begrundelse er mangelfuld, er at anfægte den konklusion, som Retten nåede til, nemlig, at A.M. Campo-grande alene kan gøre krav på annullation af den stiltiende afvisning, som var omhandlet i hendes bistandsansøgning indgivet den 27. juni 1997.

19. Denne konklusion støttes på faktiske konstateringer, som ikke, medmindre de er åbenbart fejlagtige eller fordrejede, kan anfægtes ved Domstolen.

20. Dette indebærer dog ikke efter min opfattelse, at appellanten ikke i sin appel kan forsøge at påvise, at Retten har tillagt konstateringer, den uden videre har foretaget, følger, som rent logisk er uforenelige hermed, hvorfor der foreligger en modsigelse, som kan indebære en fejlagtig anvendelse af en retsregel.

21. Jeg foreslår derfor at følge den fremgangsmåde, som består i omhyggeligt at behandle de klagepunkter, som appellanten har fremført over for begrundelsen for

afslaget på erstatning, og herved bortset fra ethvert argument, som må anses for en anfægtelse af de rent faktiske konstateringer eller for et indgreb i det skøn, som Retten råder over.

22. En række faktiske konstateringer udgør nemlig ikke i sig selv en begrundelse, og det er strengt nødvendigt, hvis man vil drage en retligt begrundet konklusion, at disse indbyrdes er forbundet med bemærkninger, som retligt er korrekte. Domstolen kan ikke på dette punkt afstå fra at udøve sin kontrol, når en appellant anmoder herom.

23. Appellanten har med første led af sit første anbringende anført, at der foreligger en modsigelse mellem det af Retten anførte i den anfægtede doms præmis 68, hvorefter »annullationen af den anfægtede afgørelse under sagens omstændigheder i sig selv udgør en rimelig genoprettelse« af den ikke-økonomiske skade, som appellanten har lidt på grund af den usikkerhed, Kommissionen havde bragt hende i med hensyn til følgerne af hendes bistandsansøgning og den administrative undersøgelses resultater, og den begrundelse, der fremføres i samme doms præmis 41-59 for annullationen af den stiltiende afvisning af appellants bistandsansøgning.

24. Ifølge appellanten kunne Retten ikke, som den har gjort i den anfægtede doms præmis 53, påstå, at Kommissionens

adfærd ikke kan anses for forenelig med de med bistandsforpligtelsen forbundne krav til at iværksætte og gennemføre en omhyggelig, hurtig og grundig undersøgelse, og samtidig fastslå, at annullationen udgjorde en rimelig genoprettelse, som meget desto mere som Retten i dommens præmis 55 bemærkede, at med hensyn til seksuel chikane er usikkerheden med hensyn til den følge, administrationen vil give en klage, altid skadelig såvel for klagerens værdighed som for den anklagede person og bør altid undgås.

25. Retten har ved at fastslå, at annullationen udgjorde en rimelig genoprettelse, ikke taget hensyn til den alvorlige karakter af den passivitet, som foreholdes Kommissionen.

26. Jeg kan ikke indse, at der foreligger nogen modsigelse.

27. Der ville have foreligget en modsigelse, såfremt Retten først havde fastslået, at der forelå en ikke-økonomisk skade, som måtte tilregnes Kommissionen, fordi den ikke havde opfyldt sine forpligtelser, og dernæst benægtet appellanternes ret til erstatning.

28. Men dette er ikke tilfældet, idet Retten ikke benægtede, at der forelå ret til erstat-

ning, men fastslog, utvivlsomt til stor skade for A.M. Campogrande, men inden for Rettens skøn, at denne ret var opfyldt ved annullationen.

29. Det fremgår af Rettens praksis på området for erstatning for ikke-økonomisk skade, som en tjenestemand har lidt på grund af en retsstridig handling, at selv om Retten gentagne gange³, har fastslået, at annullation af en retsstridig retsakt udgør en rimelig genoprettelse, foreligger der også tilfælde, hvori Retten faktisk har fastslået, at annullationen ikke i sig selv udgør en tilstrækkelig genoprettelse, fordi den retsstridige handling indebar en negativ vurdering af tjenestemandens adfærd eller kvalifikationer, som denne kunne finde sårende⁴.

30. Rettens praksis følger i øvrigt her Domstolens praksis, hvorefter Domstolen i sin dom i sagen Culin mod Kommissionen⁵ fastslog, at erstatning for ikke-økonomisk skade i visse tilfælde kan indebære mere end en annullation.

3 — Jf. f.eks. dom af 28.11.1991, sag T-158/89, Van Hecken mod ØSU, Sml. II, s. 1341, af 12.2.1992, sag T-52/90, Volger mod Parlamentet, Sml. II, s. 121, af 9.1.1996, sag T-368/94, Blanchard mod Kommissionen, Sml.Pers. I-A, s. 1, og II, s. 1, af 21.3.1996, sag T-376/94, Otten mod Kommissionen, Sml.Pers. I-A, s. 129, og II, s. 401, og af 28.9.1991, sag T-140/97, Hautem mod EIB, Sml.Pers. I-A, s. 171, og II, s. 897.

4 — Jf. dom af 25.2.1999, forenede sager T-282/97 og T-57/98, Giannini mod Kommissionen, Sml.Pers. I-A, s. 33, og II, s. 151, af 26.1.1995, sag T-60/94, Pierrat mod Domstolen, Sml.Pers. I-A, s. 23, og II, s. 77, og af 23.3.2000, sag T-197/98, Rudolph mod Kommissionen, Sml.Pers. I-A, s. 55, og II, s. 241.

5 — Dom af 7.2.1990, sag C-343/87, Sml. I, s. 225.

31. Appellanten mener klart, at denne retspraksis må finde anvendelse på hende med hensyn til de vurderinger, som Retten har anlagt vedrørende Kommissionens adfærd i den del af dommen, der vedrører annullationspåstanden, og har på dette grundlag nedlagt påstand om, at det fastslås, at der foreligger en modsigelse i den anfægtede doms begrundelse.

32. Men jeg kan kun konstatere, at Retten intetsteds i dommens begrundelse angiver, at appellanten under sagens omstændigheder var berettiget til at føle sig personligt såret. Det fremgår i øvrigt af Domstolens praksis, at denne ikke vil efterprøve, om en af Retten fastsat genoprettelse er rimelig.

33. Dette fremgår klart af dommen i sagen Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl.⁶, hvorefter »alene Retten, når den først har fastslået, at der foreligger en skade, har kompetence til, inden for rammerne af den nedlagte påstand, at træffe afgørelse om, hvilken erstatning der er mest passende«.

34. Jeg vil ikke foreslå Domstolen at ændre denne praksis, men skal dog bemærke, at hvis jeg skulle udtale mig om, hvorvidt erstatningen var korrekt, ville jeg have anført, at den strenge bedømmelse, Retten

har anlagt af Kommissionens adfærd, hvilket appellanten også selv har erkendt, burde accepteres som en klar korrekt erstatning for hendes ikke-økonomiske skade, eftersom en domskonklusion i henhold til fast retspraksis altid skal læses i sammenhæng med dens begrundelse, og Kommissionen i denne sag ikke blot er blevet desavoueret, men også revset.

35. Da der ikke foreligger nogen modsigelse, og Retten alene råder over et skøn på dette område, må dette led af første anbringende afvises.

36. Jeg skal nu behandle første anbringendes andet led, hvorved appellanten foreholder Retten at have fastslået, at hun ikke har godtgjort at have lidt en ikke-økonomisk skade på grund af Kommissionens passivitet og følgerne af den seksuelle chikane, hun har påtalt i bistandsansøgningen, selv om den A. foreholdte handling og hendes bemærkninger ikke er blevet bestridt, og, henset til kriterierne i alle retlige bestemmelser vedrørende seksuel chikane, som finder anvendelse i sagen⁷, udgør en sådan adfærd.

7 — Rådets resolution nr. 90/C 157/02 af 29.5.1990 om beskyttelse af kvinders og mænds værdighed på arbejdspladsen (EFT C 157, s. 3); Kommissionens henstilling 92/131/EØF af 27.11.1991 om beskyttelse af kvinders og mænds værdighed på arbejdspladsen (EFT 1992 L 49, s. 1).

6 — Dom af 1.6.1994, sag C-136/92 P, Sml. I, s. 1981, præmis 66.

37. Denne kritik beror, som Kommissionen med føje har understreget, på en fejlagtig fortolkning af den anfægtede dom. Retten har intetsteds heri fastslået, at A.M. Campogrande havde været udsat for seksuel chikane. Retten har alene fastslået, hvilket er noget andet, at visse forhold i appellan- tens klage indebar, at Kommissionen var forpligtet til at yde hende bistand ved at iværksætte en undersøgelse.

38. Men undersøgelsen, som endelig blev iværksat, gjorde det, ifølge den herfor ansvarlige tjenestemand, ikke muligt at fastslå, at A.'s adfærd under mødet den 27. februar 1997 reelt var seksuel chikane, eller at A.M. Campogrande ved tidligere nævnte lejligheder havde været udsat for en adfærd, som måtte betegnes således.

39. Det tilkom derfor logisk A.M. Campogrande for Retten at føre bevis for, at undersøgelsens konklusioner var fejlagtige.

40. Den grad af troværdighed, der kræves af klageren, er absolut ikke den samme ved indledningen af undersøgelsen og ved anfægtelsen af de negative følger heraf.

41. Retten kunne, uden at gøre sig skyldig i en modsigelse, finde, at der burde iværksættes en undersøgelse, men at det efter dennes afslutning ikke var godtgjort, at der forelå seksuel chikane, hvorfor appellanten ikke havde ret til erstatning.

42. Da der ikke foreligger nogen modstridende begrundelse, kan appellan- tens kritik, der må afvises, kun anses for et forsøg på at anfægte de konstateringer, som Retten alene kan fastslå under overholdelse af reglerne om bevisbyrde. Appellanten kan derfor ikke gives medhold.

43. Appellanten har med tredje led af det første anbringende foreholdt Retten, at dens begrundelse i dommen indeholder en modsigelse, som indebærer en retsnægtelse. Denne retsnægtelse består i, at Retten i den anfægtede doms præmis 70 fastslår, at sagsøgeren ikke har godtgjort nogen chikane, og at den administrative undersøgelse påviste, at anklagerne i bistandsansøgningen ikke var begrundede, skønt Retten i den del af dommen, der vedrører erstatningspåstanden, fremførte en alvorlig kritik af den måde, hvorunder nævnte undersø- gelse blev gennemført.

44. Jeg mener også, at der her er tale om et forsøg på at anfægte de vurderinger, som

Retten har foretaget med hensyn til rigtigheden af visse omstændigheder, som appellanten har fremført, et forsøg, som må afvises.

fastslår, hvilket ligger inden for dens kompetence, at gennemgangen af A.M. Campograndes personlige aktmappe giver et billede af sagsøgeren, som ikke faktisk svarer til det, der indeholdes i stævningen. Denne vurdering kan ikke anfægtes under en appelsag.

45. Jeg kan ikke se, hvor der foreligger modsigelse, idet den kritik, som Retten formulerede, ikke vedrørte troværdigheden af undersøgelsens resultater (som A.M. Campogrande ikke har kunnet modbevise), idet kritikken udelukkende vedrørte undersøgelsens forsinkede iværksættelse og dens lange varighed, som naturligvis er beklagelig, men ikke kan ændre undersøgelsens resultat.

48. Jeg skal nu behandle femte og sidste led af første anbringende.

46. Den af appellanten fremførte indsigelse i fjerde led af første anbringende, hvorefter den anfægtede doms præmis 71 indeholder en utilstrækkelig og fejlagtig begrundelse, må også afvises. A.M. Campogrande hævder, at Retten burde have undersøgt, om hendes faglige vanskeligheder ikke skyldtes den seksuelle chikane, hun var blevet udsat for, og som Retten havde fastslået i dommens præmis 12.

49. Appellanten foreholder i dette led med et ordvalg, der vedrører retten til forsvar, princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og retsnægtelse, Retten, at den, hvis jeg ellers har forstået anbringendet korrekt, ikke tilstrækkelig grundigt har behandlet de spørgsmål, hun har rejst i sin stævning, nemlig om der foreligger seksuel chikane og troværdigheden af undersøgelsesresultatet.

47. Jeg mener, at denne indsigelse grænser til ond tro, idet Retten i den anfægtede doms præmis 12 absolut ikke fremsætter sin mening, men alene gengiver appellansens påstande. Retten fastslår i dommens præmis 70, at der ikke var ført tilstrækkeligt bevis for den seksuelle chikane, og

50. Denne kritik er uden grundlag, eftersom, som jeg tidligere har nævnt, Retten fastslog, at de af sagsøgeren fremførte beviser ikke gjorde det muligt at ændre resultatet af undersøgelsen, nemlig at der ikke var hold i de klagepunkter, A.M. Campogrande havde fremsat over for A. om seksuel chikane, men kritikken må også afvises, eftersom der reelt er tale om en ændring af de konstateringer og vurderinger, som Retten har foretaget.

51. Jeg mener derfor efter behandling af første appellanbringende i dets forskellige led, at anbringendet dels må afvises, og dels er ugrundet, hvorfor det under alle omstændigheder ikke kan tages til følge.

Andet anbringende: tilsidesættelse af fælleskabsretlige bestemmelser og af retspraksis vedrørende nye anbringender

52. Det andet anbringende vedrører den anfægtede doms præmis 66, som lyder således:

»Det bemærkes først, at for så vidt sagsøgeren kræver erstatning for skade lidt på grund af de såkaldte repressalier, hun har været udsat for efter indgivelse af klagen, må denne erstatningspåstand afvises, idet den krævede foregående administrative procedure ikke har fundet sted (Rettens dom af 15.7.1993, forenede sager T-17/90, T-28/91 og T-17/92, Camara Alloisio m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 841). Sagsøgeren har først i stævningen nævnt de repressalier, hun har lidt fra hendes overordnede side efter A.'s fratrædelse. Der er intet i selve klagen, selv om man fortolker denne vidt, som kunne give sagsøgte anledning til at forestille sig, at sagsøgeren var genstand for repressalier på grund af hendes klage.«

53. Retten har ifølge appellanten med urette antaget, at der var tale om et nyt anbringende, som i henhold til procesreglementet principielt ikke kan fremføres under sagens behandling, mens det reelt drejede sig om et nyt argument, der var fremført til støtte for anbringendet, der allerede figurerede i stævningen.

54. Appellanten havde allerede fra starten krævet erstatning for den skade, hun var forvoldt på grund af A.'s handlinger og Kommissionens passivitet, hvorfor hendes påstand om erstatning på grund af represalier, hun har lidt efter klagens indgivelse, ifølge hende helt klart udgør en del af den samlede erstatning. Appellanten har endvidere subsidiært anført, at det i Domstolens praksis antages, at klagen, selv om den udgør et forudgående middel til at løse eller fremme en løsning af konflikten i mindelighed, »dog ikke har til formål strengt og endeligt at fastlægge den eventuelle retslige fase, når de nedlagte påstande på dette sidstnævnte stadium hverken ændrer klagens årsag eller genstand«⁸. Appellanten har endelig henvist til dom af 26. januar 1989⁹:

»[...] Påstande i tjenestemandssager skal ifølge Domstolens faste praksis have samme genstand som klagen og må kun indeholde klagepunkter, som hviler på samme grundlag, som de i klagen anførte.

8 — Dom af 20.3.1984, forenede sager 75/82 og 117/82, Razzouk og Beydoun mod Kommissionen, Sml. s. 1509, præmis 9.

9 — Sag 224/87, Koutchmoff mod Kommissionen, Sml. s. 99, præmis 10. Jf. også dom af 13.12.2001, sag C-446/00 P, Cubero Vermurie mod Kommissionen, Sml. I, s. 10315.

Disse klagepunkter kan for Domstolen uddybes ved fremførelse af anbringender og argumenter, som ikke nødvendigvis figurerer i klagen, men som står i nøje forbindelse med den (dom af 20.5.1987, sag 242/85, Geist mod Kommissionen, Sml. s. 2181). [...]«

55. Appellanten har anført, at »påstanden om erstatning for skade, der er forvoldt af repressalierne, har samme årsag og indhold som den oprindelige påstand, som er en påstand om erstatning for lidt skade«. At afslå at behandle »et anbringende« vedrørende repressalier, fordi det ikke var nævnt i klagen, indebærer en retsnægtelse, »når det er klart, at disse repressalier, som udgør en af følgerne af appellants søgsmål, var uforudsigelige ved indgivelsen af klagen«.

56. Efter min mening er hele den argumentation behæftet med en fejl fra starten, hvilken fejl jeg ikke tøver med at betegne som fundamental, idet der her foreligger en sammenblanding af påstande og anbringender og af indhold og årsag. Når A.M. Campogrande kræver erstatning for repressalier, hun har været udsat for på grund af hendes klage, nedlægger hun herved en påstand, som intet har at gøre med påstanden om erstatning for den skade, som hun er blevet forvoldt ved den stiltiende afvisning af hendes bistandsansøgning og den seksuelle chikane, som A. skulle have udsat hende for.

57. Det drejer sig ikke her om en påstand, som alene er en udvidelse af den oprindelige påstand, og som man eventuelt kan behandle, såfremt den forudsætningsvis var indeholdt i den oprindelige påstand¹⁰, men helt klart om en ny og fuldstændig separat påstand.

58. Med hensyn til repressalierne som følge af indgivelse af klagen er der her, såfremt det antages, at de reelt har eksisteret, tale om en adfærd, der kronologisk ikke har nogen forbindelse med den såkaldte seksuelle chikane og den passivitet, som Kommissionen har udvist ved bistandsansøgningen.

59. Der er således tale om en adfærd, som intet har at gøre med den person, der skulle have begået seksuel chikane, eftersom det er ubestridt, at A. havde opnået en tjenestefrihed af personlige årsager fra midten af juni 1997, altså inden selve indgivelsen af bistandsansøgningen, og derfor ikke længere vis-à-vis appellanten indtog en overordnet stilling, som gjorde det muligt for ham at udøve repressalier. Men klagen omhandlede udelukkende »chikaneri og fornærmelser i form af repressalier«, og »destabiliseringshandlinger«, som appellanten havde været offer for »fra hendes direktør A.«. En erstatningspåstand for

10 — Jf. dom af 14.2.1989, sag 346/87, Bossi mod Kommissionen, Sml. s. 303.

repressalier, appellanten har lidt efter nævntes fratrædelse, kan derfor ikke hvile på samme årsag.

Det tredje anbringende: retsnægtelse med hensyn til ansvaret

60. Da det drejer sig om to særskilte påstande, er det udelukket at lade appellanten profitere af den vide retspraksis, hun har henvist til. Appellanten kan heller ikke ved analogi kræve anvendelse af regler, der finder anvendelse ved indtræden under de skriftlige forhandlinger af faktiske omstændigheder, der var ukendte for en sagsøger på det tidspunkt, hvor denne indgav stævning. De principper, som ligger til grund for personalesager i Fællesskaberne, indebærer, at administrationen altid har mulighed for at undgå indbringelse af søgsmål, idet den kan tage den foregående klage til følge¹¹. Det står klart, at A.M. Campo grande ikke har indgivet nogen klage over et afslag, der var blevet rettet til hende vedrørende en påstand om erstatning for skade lidt som følge af repressalier, hun var blevet udsat for efter hendes klage over den stiltiende afvisning af at yde hende bistand i forbindelse med den seksuelle chikane, som hun mente sig offer for.

61. Retten har derfor med føje fastslået, at påstanden om erstatning for skade på grund af repressalier, som var blevet fremkaldt på grund af indgivelsen af klagen, må afvises. Det andet anbringende må derfor forkastes.

62. Appellanten har med sit tredje anbringende kritiseret den anfægtede doms præmis 67, der lyder således:

»For så vidt som sagsøgeren tilsigter at opnå, at Retten pålægger sagsøgte at genoprette hendes karriere, bemærkes, at erstatningspåstanden overskrider Fællesskabets retsinstansers kompetence, idet disse i henhold til fast praksis, ikke kan rette pålæg til institutionerne (Rettens dom af 9.6.1998, forenede sager T-171/95 og T-191/95, AL m.fl. og Becker m.fl. mod Kommissionen, Sml.Pers. I-A, s. 257, og II, s. 803, præmis 37).«

63. Appellanten har anført, at hun aldrig har nedlagt påstand om, at der skulle rettes pålæg til Kommissionen, men ønskede at opnå tilkendelse af erstatning for ikke-økonomisk skade, en erstatning, som var blevet nægtet hende af Retten, idet den skade, Kommissionen havde forvoldt hende under sagens omstændigheder, indebar, at annullationen i sig selv ikke, således som fastslået af Retten, kunne udgøre en rimelig genoprettelse.

64. Jeg skal ikke her gentage, hvad jeg allerede har anført under gennemgangen af

11 — Jf. med hensyn til en anvendelse af disse principper dom af 28.5.1998, forenede sager T-78/96 og T-170/96, W. mod Kommissionen, Sml.Pers. I-A, s. 239, og II, s. 745.

det første anbringendes første led vedrørende umuligheden under en appelsag for at bestride rimeligheden af en af Retten tilkendt erstatning, medmindre der foreligger en klar fejl.

65. Jeg skal alene fastslå, at appellanten anbringende må afvises, idet hun under dække af, at der foreligger retsnægtelse, reelt anfægter rigtigheden af den anfægtede dom med hensyn til den erstatning, hun kan gøre krav på.

Fjerde anbringende: tilsidesættelse af retten til forsvar

66. Appellanten har med sit fjerde anbringende foreholdt Retten, at den har draget konsekvenser af den administrative undersøgelse, som var foretaget af Kommissionen, skønt den havde fastslået, at den måde, hvorpå undersøgelsen var gennemført, var uacceptabel efter Rettens opfattelse såvel med hensyn til retten til forsvar som undersøgelsens formål, nemlig at afdække en eventuel seksuel chikane. Appellanten har på dette grundlag anført, at Retten ved at dække over denne tilsidesættelse af retten til forsvar selv har tilsidesat denne ret.

67. Jeg skal endnu en gang konstatere, at jeg står over for et anbringende, som jeg ikke kan tiltræde. Der ville have foreligget en tilsidesættelse af retten til forsvar, såfremt Retten ikke havde gjort det muligt for appellanten at fremføre beviser for de faktiske omstændigheder, hun havde angivet i sin bistandsansøgning og for de fejlagtige konklusioner, som den af Kommissionen endelige gennemførte undersøgelse førte til, hvilket imidlertid ikke var tilfældet.

68. Det er ikke korrekt at hævde som appellanten, at Retten ene og alene accepterede undersøgelsesresultatet uden at give appellanten mulighed for at bestride det. Retten tog derimod hensyn til de forhold, som A.M. Campogrande havde fremført deri, med en særlig velvillighed, som kræves ved behandlingen af klagepunkter vedrørende seksuel chikane, eftersom Retten i den anfægtede doms præmis 69 bemærkede, at den var rede til at tage hensyn til »bevismidler, der kan *formode*¹², at hun reelt havde været udsat for nævnte handlinger«.

69. Retten måtte dog herefter fastslå, at disse bevismidler af de i dommens præmis 70 anførte grunde, ikke var blevet fremført. Dette indebærer, at Retten under udvælgelse af det skøn, som tilkommer den, lagde undersøgelsens konklusion til grund. Jeg kan derfor heller ikke tiltræde dette anbringende.

12 — Min fremhævelse.

Forslag til afgørelse

70. Jeg skal efter behandlingen af de af appellanten fremførte anbringender til støtte for appellen, og efter at have fastslået, at disse anbringender uden undtagelser enten må afvises eller ikke kan tiltrædes, foreslå Domstolen at kende følgende for ret:

- Appellen forkastes.

- Appellanten betaler sagens omkostninger.